

DE WAARHEID OVER HET GEVAL LAMBILOTTE

Eric Vermeirsch

Eric Vermeirsch die dacht dat hij uitgeschreven was, wist voor ons toch nog enkele fraaie jeugdherinneringen op te diepen, al of niet over zijn kleurrijke familie Van Damme. Hij begeleidt dat met een wijs citaat dat we onze lezers zeker niet willen onthouden (red.).

‘Probeer niet de geheimen te ontsluiëren die de volwassenen voor u verborgen hielden. Geniet van de wolkenloze hemel der onwetendheid zo lang dit u gegund is!... Wat u kunt verliezen is onherstelbaar en van een waarde die met geen woorden te beschrijven is – uw paradijs.’ Klaus Mann.

In tijden van hoge nood was er altijd nog mijnheer Lambilotte.

- Lambielot goat da oplosse!
- Lambielot goat da zuu nie loate!
- Moest Lambielot da wete, ai zoe der nie mals mee zein!
- Da keune ze Lambielot nuut ten laste leggen!
- Woarom goade doar nie mee bei Lambielot?

‘t Is maar een kleine greep uit het Lambielot-vocabularium. Keer op keer heb ik deze uitspraken de ronde horen maken bij de familie Van Damme: Lambielot was hun laatste reddingsboei, als er bijvoorbeeld tijdens de oorlog op de zwarte markt nog een extra zakje kolen moest versierd worden, of moeilijkheden met de Duitse vrienden(sic) Dieter en Horst, of als er problemen waren op het werk (kwestie van een klein postje of bevordering uit de wacht te kunnen slepen). Want Lambielot had een lange arm, en patatie en patata...

Voor mij als zevenjarige was het allemaal zeer verwarrend, want er was ook nog tante Ster (Estère) en Fred de Ster (Fred Astaire, een succesvol filmartiestepdanser). Die namen werden ook dikwijls genoemd in hun gesprekken, doch hun verwantschap met Lambielot was mij een raadsel. Het was soms een ingewikkeld kluwen. En mijnheer De Boeck niet te vergeten! Doch die had zich gespecialiseerd in het ‘helpen’ van oorlogsweduwen en had zoveel macht niet als Lambielot. De Van Dammes, broers en zusters van mijn ma en hun respectievelijke echtgenoten, tantes en nonkels dus, kende ik goed. Doch

andere bloedverwantschappen waren mij niet helemaal duidelijk. Zonneklaar was dat Lambielot veel macht moest hebben, hij werkte (of was in ieder geval benoemd) bij één of ander ministerie als bode-kamerbewaarder, zijn graad sprak boekdelen.

‘k Weet nog hoe mijn ma moeilijkheden had op ’t werk omdat zij ruzie had met mijn tante Mietje, de vrouw van haar broer Charles. “Schuun é, Mietse, ‘k goa da breie veur main aige”. “Ik goa’t breie voor Edith (mijn nichtje)”. “Mietse, ge moe gai da ZU nie zegge ...”). ’t Zat er eigenlijk waarschijnlijk al lang aan te komen, maar dit ‘incident’ was er blijkbaar te veel aan. Meer was er niet nodig om de boel te doen ontploffen tussen de twee vrouwen die dagelijks de zelfde werkplaats deelden in de keukens van ’t Ges (de Grasfabriek, textielbedrijf).

Nog die zelfde avond deed mijn ma al schreiend haar beklag bij haar broers en zusters. Zij had zelfs haar ontslag gegeven op ’t werk. Nu kwam het er op aan een andere job te vinden! “Woarom goade nie bei Lambielot?” zei nonkel Giele. Mijn pa zag het al gebeuren: hij zou hiervoor moeten opdraven, en als er iets was waar hij als de dood voor was, dan was het bij Lambielot gaan om een gunst te vragen. Eén keer was hij in het gebouw geweest, waar Lambielot achter een grote tafel zat, weliswaar in de gang – dicht bij de toiletten, dat was mooi meegenomen – om te beletten dat geen ongewenste elementen nog dieper in het gebouw zouden doordringen. Lambielot droeg een donkergrijs pak met hemd en das en zelfs een kepi met verzilverde Belgische leeuw, die hij gans de dag op het hoofd droeg, overeenkomstig de vereisten van zijn eerbaar ambt. Ook op beide revers van zijn jas was een verzilverde leeuw gespeld, een linkse en een rechtse, die elkaar vanzelfsprekend achterdochtig aankeken. Bovendien was er nog een rij verzilverde knopen met leeuwenkop. De snit van die jas leek verdacht veel op het model dat wijlen Adolf Hitler altijd droeg op sommige van zijn statiefoto’s.

Voor een onderhoud met bedienden van de post schrok mijn pa op latere leeftijd niet meer terug. Als hij moeite had met het invullen van een of ander papiertje gaf hij de dienstdoende vooraf een sigaartje cadeau. Maar dit was dan al ettelijke jaren na de oorlog. Momenteel beschikte hij niet over sigaren, en Lambielot een sigaar aanbieden, dat zou gewaagd zijn: die man was op de hoogte want in de gang waar hij zat rook het verdacht veel naar sigaren van top kwaliteit. Een vers gedood en gepluimd duivejong kwam als zoenoffer ook niet in aanmerking, dat was dank zij mijn ma uitsluitend voor mij bestemd, ’t was ten slotte nog maar kort na de oorlog. Alleen al de gedachte

weer eens voor die imposante tafel te staan! Met een bakje voor binnenkomende en een bakje voor buitengaande post, en nog enkele andere stapeltjes papier, die door Lambielot omslachtig maar met grote kennis van zaken werden herschikt in nieuwe stapeltjes, klaar voor gebruik: de bestemmingen moesten omzeggens niets meer doen, alleen nog lezen. Er was ook nog een bordje waarop stond ‘G. Lambilotte, e.a. bode-kamerbewaarder’, weliswaar sober, maar je kon er toch niet naast kijken. Giele was via tante Ster later te weten gekomen dat die ‘e.a.’ stond voor ‘eerst aanwezig’ en het resultaat was van een recente bevordering, een hogere stap in de hiërarchie van de Belgische Staat. Of men ook “eerst AFwezend” ambtenaar kon zijn, was daarna voorwerp van veel spot bij sommige Van Dammes (o.a. mijn pa), maar voor Giele getuigde dat van gebrek aan respect.

Daar sta je dan, als textielarbeider (‘monteur in de weverij’, noemde mijn moeder dat – de verbeelding was toen ook al aan de macht – maar er stond wel geen naambordje op zijn weefgetouw), tijdens dat herschikken. Tot wanneer Lambielot zich verwaardigde het hoofd op te heffen om met staalgrijze ogen door dikke brilglazen uw gezicht te doorgronden. Nog voor hij zijn mond had opengedaan begonnen de handen van mijn pa al lichtjes te beven, zoals die keer dat hij door een Duitse soldaat uit een biechtstoel werd gehaald, waarin hij zich had verborgen.

“Ik zol goan”, hoorde hij mijn ma zeggen, en zijn gezicht klaarde uit van opluchting.

Vele jaren later hoorde ik hem tegen Giele zeggen dat de overledene ‘vrie overroep’ was en dat Lambielot voor hem nooit NIETS had gedaan (versta: nooit iets!). Nog een geluk dat hij hem nooit een sigaartje had gegeven! “An diene vent èk ik niets g’had” en Giele nam daar stilzwijgend akte van.